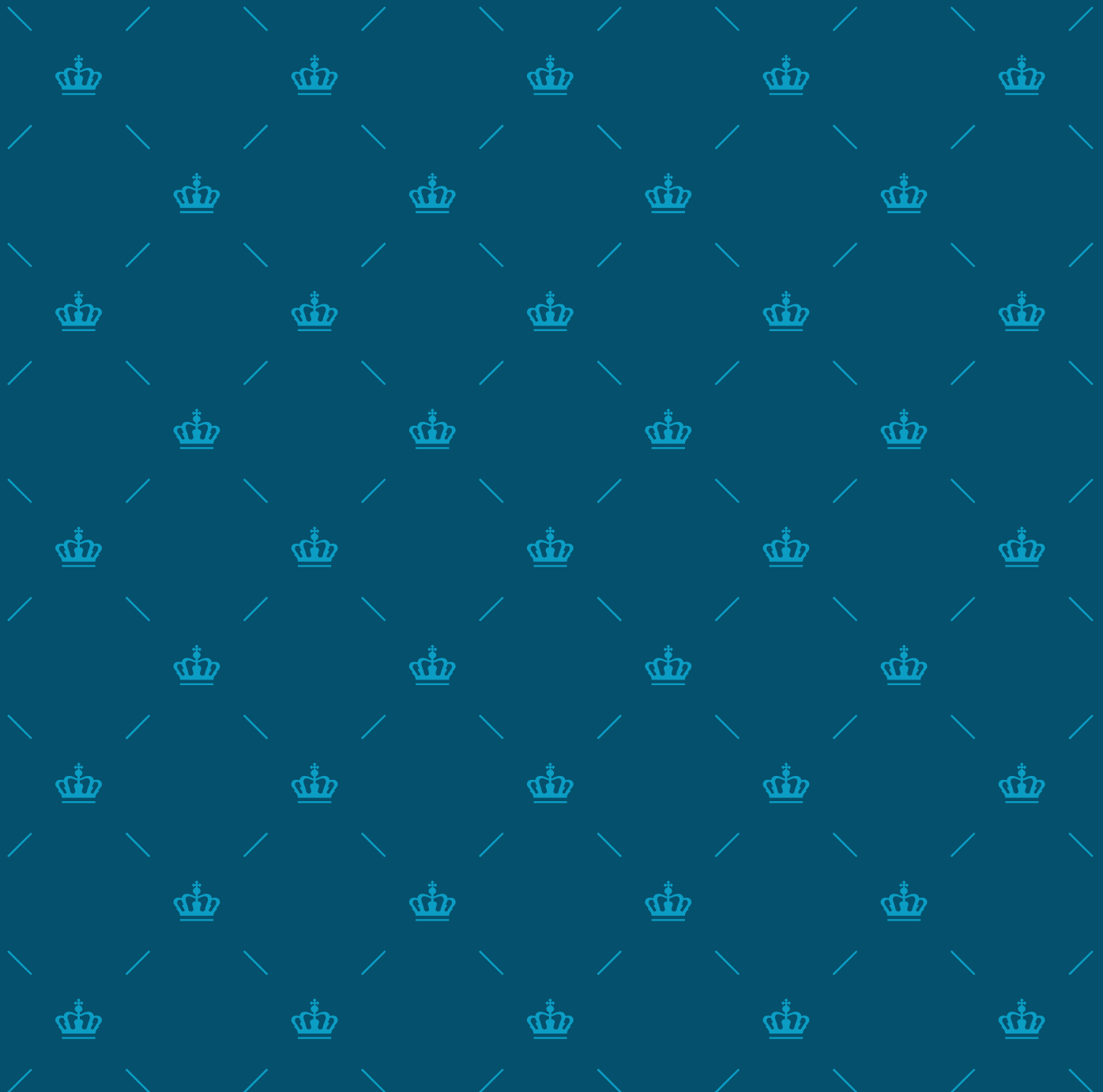

Medborgerskab 2020

Notat nr. 2: Nydanskernes følelse af tilknytning til Danmark

Hovedpointer

- Samlet set føler 9 ud af 10 nydanskere sig knyttet til Danmark. Blandt indvandrere føler 44 pct. sig knyttet til både deres oprindelsesland og Danmark og kan derfor ifølge John Berrys teori (der præsenteres nedenfor) kategoriseres som *integreret*. 45 pct. føler sig kun knyttet til Danmark, hvormed de ifølge teorien kan betragtes som *assimileret*. Blandt efterkommere kan 37 pct. efter samme kategorisering betragtes som integreret og 56 pct. som assimileret.
- En dobbelt så stor andel af indvandrere er ofte i kontakt med familie og venner i deres oprindelsesland, som andelen af efterkommere. 62 pct. af indvandrerne er mindst hver måned i kontakt med familie i oprindelseslandet, og 38 pct. er mindst hver måned i kontakt med venner og bekendte i oprindelseslandet. Blandt efterkommerne er det hhv. 27 pct. og 14 pct.
- Langt hovedparten af nydanskere følger hyppigt med i nyheder om det danske samfund. 81 pct. af indvandrerne og 87 pct. af efterkommerne følger mindst 3-4 dage om ugen med i nyheder om det danske samfund fx gennem radio, tv, internet eller aviser. 55 pct. af indvandrerne og 22 pct. af efterkommerne følger mindst 3-4 dage om ugen med i nyheder om deres oprindelsesland. Mange følger både med i nyheder om det danske samfund og om deres oprindelsesland, og der er således ikke noget tydeligt modsætningsforhold.
- Efterkommere er i højere grad end indvandrere nære venner med eller taler dagligt med personer med dansk baggrund. Og omvendt er indvandrere i lidt højere grad venner med personer med indvandrerbaggrund. Forskellen mellem indvandrere og efterkommere er størst, når det kommer til nære venskaber. 42 pct. af efterkommerne har svaret, at mindst halvdelen af deres nære venner har dansk baggrund, mens det er 24 pct. af indvandrerne.

1 – Baggrund og metode

Hvert år gennemfører Udlændinge- og Integrationsministeriet en spørgeskemaundersøgelse med fokus på ikke-vestlige indvandrere og efterkommeres medborgerskab. Indvandrere indgår først i undersøgelserne, når de har opholdt sig i Danmark i mindst tre år. I dette notat inkluderer efterkommere gruppen af indvandrere, som kom til Danmark, da de var mellem 0-12 år, da deres nationale tilknytning forventes at være nært beslægtet. Nydanskere bruges som samlebetegnelse for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Læs nærmere om Medborgerundersøgelsen 2020 i bilag 1 og se notatet ”Baggrundstabeller fra Medborgerskabsundersøgelsen 2020” på integrationsbarometer.dk.

Der er fokus på nydanskernes nationale identitet og tilknytning til Danmark i dette notat. Der benyttes en metode, som Gundelach & Nørregård-Nielsen udviklede til kategorisering af nydanskere ud fra deres nationale identitet i 2007. Metoden blev udviklet i *Etniske grupper værdier – Baggrundsrapport* for Tænketanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark. Spørgsmålene er dog sprogligt og spørgeteknisk fornyet, så resultaterne kan ikke direkte sammenlignes.

Gundelach & Nørregård-Nielsen laver en operationalisering af John Berrys berømte teori om akkulturation, som bruges til at kategorisere nydanskere i fire kategorier afhængigt af deres forhold til hhv. Danmark og deres oprindelsesland.

Tabel 1. Berrys akkulturationsmodel

	Fastholde egen kultur	Nedtone/fravælge egen kultur
Positiv over for andres kultur	Integration	Assimilation
Negativ over for andres kultur	Separation	Marginalisering

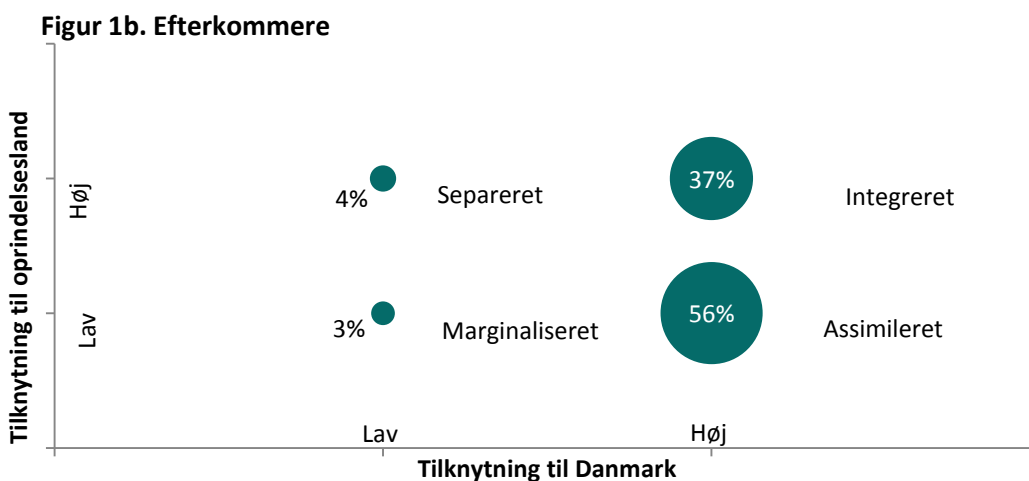
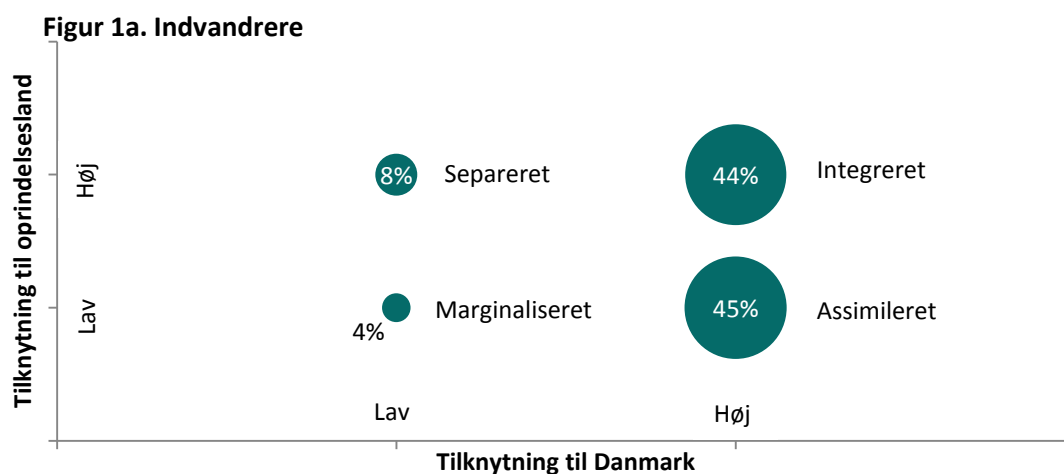
Kilde: Gundelach & Nørregård-Nielsen 2007

I figur 1a og 1b nedenfor placeres nydanskerne i modellens fire kategorier; integreret, assimileret, separeret og marginaliseret. Figur 2-4 supplerer billedet af nydanskerenes nationale identitet ud fra hyppigheden af deres kontakt med personer, som bor i deres oprindelsesland, deres nyhedsforbrug og deres venskabsrelationer.

2 – Nydanskeres følelse af tilknytning til Danmark

Figur 1: Indvandrere og efterkommeres nationale identitet, Berrys fire kategorier

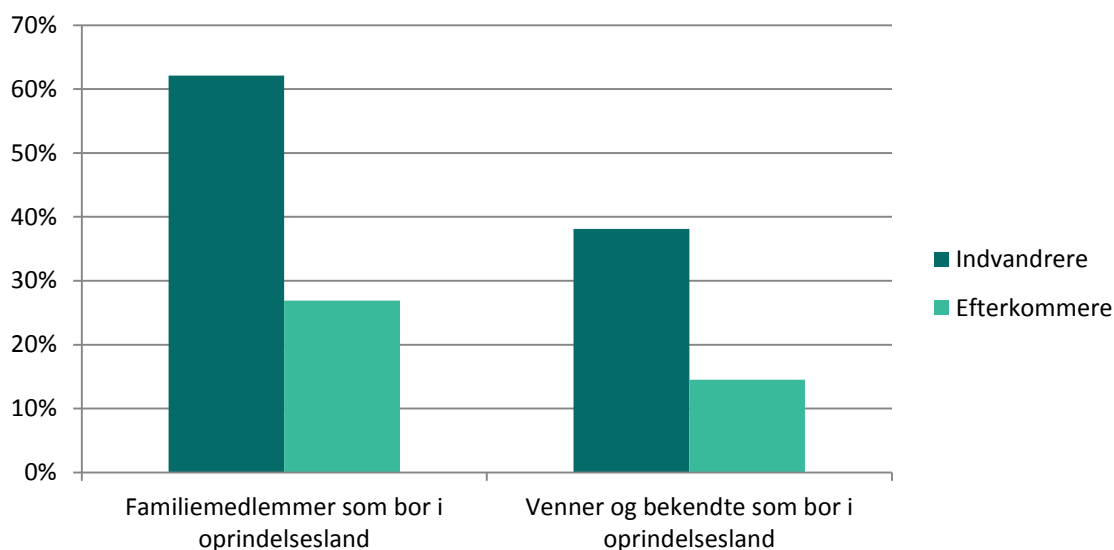
- Figur 1a og 1b viser, at langt hovedparten af nydanskerne føler sig knyttet til Danmark og derfor enten kan kategoriseres som *integreret*, hvis de samtidig føler en stærk tilknytning til deres oprindelsesland, eller *assimileret*, hvis tilknytningen til deres oprindelsesland er lav.
- Både blandt indvandrere og efterkommere føler ca. 9 ud af 10 en stærk tilknytning til Danmark. Blandt efterkommerne udgør de assimilerede en lidt større procentdel, 56 pct., mens de assimilerede udgør 45 pct. af indvandrerne.

Anm.: Der indgår 1.740 personer, som alle har svaret meningsfuldt på to spørgsmål: "Hvor tæt føler du dig knyttet til det land, hvor du (indvandrere) / dine forældre (efterkommere) er født?" og "Hvor tæt føler du dig knyttet til Danmark?" At "føle sig tæt knyttet til" skal forstås som "følelsesmæssigt knyttet til" eller "at identificere sig med". *Assimileret*: føler sig "meget tæt" eller "ret tæt" på Danmark og "ikke så tæt" eller "slet ikke tæt" på oprindelsesland. *Integreret*: føler sig "meget tæt" eller "ret tæt" på både Danmark og oprindelsesland. *Separeret*: føler sig "meget tæt" eller "ret tæt" på oprindelsesland og "ikke så tæt" eller "slet ikke tæt" på Danmark. *Marginaliseret*: føler sig "ikke så tæt" eller "slet ikke tæt" på både Danmark og oprindelsesland. Efterkommere inkluderer i denne analyse indvandrere, som kom til Danmark, da de var mellem 0-12 år. Forskellene på indvandrere og efterkommere er statistisk sikre (p-værdi 0,00 på ved χ^2 -test). Der benyttes vægtede data.

Figur 2: Andel af indvandrere og efterkommere, som mindst hver måned er i kontakt med familie og venner, der bor i oprindelsesland

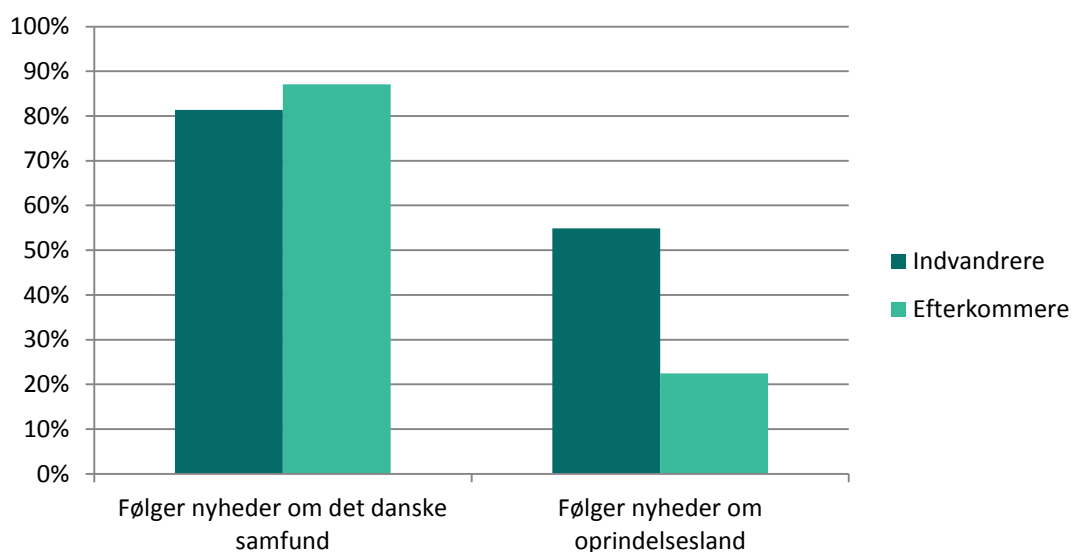
- Figur 2 viser, at andelen af indvandrere, som ofte er i kontakt med familie og venner, som bor i deres oprindelsesland, er mere end dobbelt så stor som andelen af efterkommere. 62 pct. af indvandrerne er mindst hver måned i kontakt med familie i deres oprindelsesland og 38 pct. er mindst hver måned i kontakt med venner og bekendte i oprindelseslandet. Blandt efterkommerne er det hhv. 27 pct. og 14 pct.

Anm.: Der indgår 1.952 personer i beregningen. Figuren viser den andel, som har svaret enten "Sjældent eller aldrig" eller "Én gang om året" på følgende spørgsmål: "Hvor ofte er du i kontakt med familiemedlemmer eller venner og bekendte, der bor i det land, hvor du (indvandrere)/dine forældre (efterkommere) er født? Denne kontakt kan være via telefon, e-mail, internet osv." Efterkommere inkluderer i denne analyse indvandrere, som kom til Danmark, da de var mellem 0-12 år. Forskellene på indvandrere og efterkommere er statistisk sikre (p-værdi 0,00 på ved χ^2 -test). Der benyttes vægtede data.

Figur 3: Andel af indvandrere og efterkommere, som mindst 3-4 dage om ugen følger med i nyheder om det danske samfund hhv. om deres oprindelsesland

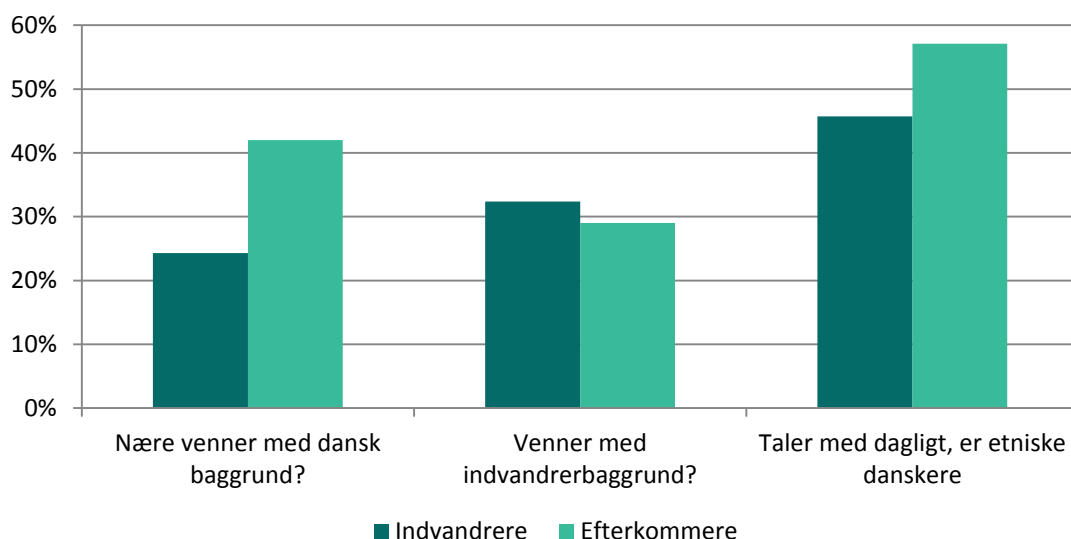
- Figur 3 viser, at langt hovedparten af nydanskere følger hyppigt med i nyheder om det danske samfund. 81 pct. af indvandrerne og 87 pct. af efterkommerne følger mindst 3-4 dage om ugen med i nyheder om det danske samfund fx gennem radio, tv, internet eller aviser.
- En større andel af indvandrerne følger hyppigt med i nyheder om deres oprindelsesland end efterkommerne. 55 pct. af indvandrerne og 22 pct. af efterkommerne følger mindst 3-4 dage om ugen med i nyheder om deres oprindelsesland fx gennem radio, tv, internet eller aviser.
- Mange følger både med i nyheder om det danske samfund og om deres oprindelsesland, og der er således ikke noget tydeligt modsætningsforhold mellem disse.

Anm.: Der indgår 1.952 personer i beregningen. Figuren viser den andel, som har svaret "Hver dag" eller "3-4 dage om ugen" til spørgsmålene "Hvor ofte følger du med i nyheder om det danske samfund, f.eks. gennem radio, tv, internet eller aviser?" og "Hvor ofte følger du med i nyheder fra det land, hvor du (indvandrere)/dine forældre (efterkommere) er født, f.eks. gennem radio, tv, internet eller aviser?" Efterkommere inkluderer i denne analyse indvandrere, som kom til Danmark, da de var mellem 0-12 år. Forskellene på indvandrere og efterkommere er statistisk sikre (p-værdier på hhv. 0,02 og 0,00 på ved χ^2 -test). Der benyttes vægtede data.

Figur 4: Andel af indvandrere og efterkommere, som har svaret mere end halvdelen til en række spørgsmål om deres venskabsrelationer

- Figur 4 viser, at efterkommere i højere grad end indvandrere er nære venner med eller taler dagligt med personer med dansk baggrund. Og omvendt er indvandrere i lidt højere grad venner med personer med indvandrerbaggrund.
- Forskellen mellem indvandrere og efterkommere er størst, når det kommer til nære venskaber. 42 pct. af efterkommerne har svaret, at mindst halvdelen af deres nære venner har dansk baggrund, mens det er 24 pct. af indvandrerne.
- Figur 4 viser også, at næsten hver tredje indvandrer og efterkommer har svaret, at mindst halvdelen af deres venner har indvandrerbaggrund. Lidt flere indvandrere og efterkommere angiver, at de dagligt taler med etniske danskere, fx på arbejdspladsen eller i nabolaget. 46 pct. af indvandrerne og 57 pct. af efterkommerne har svaret, at mindst halvdelen af dem, de taler med dagligt, er personer med dansk baggrund.

Anm.: Der indgår 1.952 personer i beregningen. Figuren viser den andel, som har svaret enten "Over halvdelen", "Næsten alle" eller "Alle" på følgende tre spørgsmål: "Hvor stor en del af dine nære venner er personer med dansk baggrund?", "Hvor stor en del af dine venner er personer med indvandrerbaggrund?" og "Hvor stor en del af dem, du taler med dagligt, er etniske danskere (Det kan f.eks. være på arbejdspladsen eller i nabolaget mv.)?" Efterkommere inkluderer i denne analyse indvandrere, som kom til Danmark, da de var mellem 0-12 år. Forskellene på indvandrere og efterkommere er statistisk sikre (p-værdi 0,00 på ved χ^2 -test). Der benyttes vægtede data.

Bilag 1 – Medborgerskabsundersøgelsen 2020

1.1 Om spørgeskemaundersøgelsen

Udlændinge- og Integrationsministeriet har i en årrække lavet årlige spørgeskemaundersøgelser, der belyser ikke-vestlige indvandrere og efterkommeres medborgerskab i Danmark.

Der benyttes så vidt muligt spørgsmål og spørgeteknikker, som er udviklet og afprøvet af anerkendte forskere. Selve undersøgelsen er gennemført af Danmarks Statistiks surveyafdeling, som samlede data ind i perioden december 2019 til februar 2020 ved en kombination af internetspørgeskema og telefoninterview (mixed-mode).

1.2 Undersøgelsens deltagere

Medborgerskabsundersøgelsens deltagere er både nydanskere og personer med dansk oprindelse i alderen 18 år og derover. Gruppen af nydanskere omfatter indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse. Indvandrerne i undersøgelsen har haft mindst tre års opholdstid i Danmark.

Undersøgelsen er baseret på en repræsentativ, stratificeret stikprøve, hvor svarpersonerne er tilfældigt udvalgt i et aktuelt CPR-register. Stratificeret betyder her, at der udtrækkes fra tre strata, som har forskellige udvalgsandsynligheder. De tre strata er 1) nydanskere 18-29 år, 2) nydanskere 30+ år og 3) dansk oprindelse. Der er gjort en række særlige tiltag for at hæve svarprocenten – se næste afsnit.

Tabel 1: Antal besvarelser og svarprocenter, 2012-2020

	2012	2013	2014	2016	2017	2018	2019	2020	
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	svar	pct.
Nydanskere 18-29 år	50,2 %	46,0 %	43,5 %	37,3 %	41,8 %	44,9 %	40,9 %	689	39,4 %
Nydanskere 30+ år	53,1 %	52,1 %	45,5 %	41,9 %	47,3 %	47,7 %	44,1 %	1.263	46,8 %
Dansk oprindelse	70,0 %	69,4 %	62,9 %	59,2 %	60,3 %	70,8 %	62,7 %	740	61,7 %

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets medborgerskabsundersøgelser

1.3 Repræsentativitet og svarprocenter i undersøgelsen

Der er en række særlige udfordringer forbundet med at gennemføre spørgeskemaundersøgelser blandt etniske minoriteter (Fage Hedegaard 2017). Som SFI har påpeget, betyder dette, at der er undergrupper, som er vanskelige at få til at svare på en spørgeskemaundersøgelse (SFI 2017). I medborgerskabsundersøgelserne er det stadigvæk vanskeligere at få unge med ikke-vestlig baggrund til at besvare spørgeskemaundersøgelsen. Der er en løbende dialog med Danmarks Statistik om, hvordan svarprocenten kan blive så høj som mulig. Danmarks Statistik understreger, at der er en generel tendens til, at det bliver vanskeligere at indsamle svar, særligt blandt unge.

For at øge svarprocenten er der gjort en række tiltag. Først og fremmest udarbejdes et spørgeskema med så få spørgsmål som muligt for at mindske besvarelsesbyrden. Dertil kan nævnes udsendelse af ekstra rykkerbreve, herunder særlige rykkere til delvise besvarelser. Spørgeskemaet er oversat til 6 forskellige sprog, der er digital og telefonisk opfølgning, udlodning af præmier for svar mv.

For at sikre repræsentativiteten i analysen er der desuden anvendt vægtet data. Vægtet data betyder, at alle svarpersoner er vægtet efter deres andel i befolkningen, således at besvarelser fra

grupper, som er overrepræsenterede i undersøgelsen, vægtes ned, mens besvarelser fra de underrepræsenterede grupper vægtes op. Data er vægtes på baggrund af køn, alder, familietype, socio-økonomisk status, uddannelse, landsdel, familieindkomst og sproggruppe.

Når man arbejder med stikprøver, vil der altid være en usikkerhed forbundet med svarene, da man ikke kan vide om variation i svar skyldes tilfældighed pga. 'stikprøvestøj' eller faktiske forskelle i befolkningen. Derfor gennemføres statistiske tests for at tjekke sammenhængene mellem variable. Tests fremgår af anmærkninger og ved særlig statistisk usikkerhed nævnes det i brødteksten.